

29e zondag door het jaar - C

Ex.17,8-13

2Tim.3,14-4,2

Lc.18,1-8

De macht van de rechter en de kracht van de weduwe

Twee mensen staan tegenover elkaar: de rechter en de weduwe. In het evangelie betekenen zij meer dan twee individuele personen; zij zijn de vertegenwoordigers, de symbolen van twee tegengestelde sociale groepen. De weduwe dat is "de machteloze". In Jezus' tijd had een vrouw alleen aanzien en sociale betekenis door afhankelijk te zijn van haar de man. Een weduwe was dus de meest machteloze van allen. De rechter, dat is "de macht". In Jezus' tijd was hij niet alleen, zoals thans bij ons, de toepasser van het recht, dat voor iedereen gelijk is. Hij maakte zelf het recht. Hij was bij zijn rechtspraak totaal oppermachtig om de wet te interpreteren. En dan zijn willekeur en misbruiken natuurlijk onvermijdelijk.

Macht houdt geen rekening met machtelozen. Dat is de nuchtere waarheid van de wereld, vroeger zoals nu. De macht wordt alleen in beweging gebracht door een tegen-macht: de macht van het getal, van het geld, van de wapens, van de staking. Dat is juist politiek: macht uitspelen tegen macht. En dat spel moet inderdaad worden gespeeld, maar goed gespeeld. De macht goed gebruiken voor de opbouw van de best mogelijke - of de minst slechte - samenleving, dat is de wezenlijke opdracht van alwie politiek verantwoordelijk is.

Maar wat kan iemand beginnen die over geen enkele van die hefboomen beschikt waarmee macht in beweging wordt gebracht? Wat kan de weduwe doen tegen de rechter? Wel, zij kan roepen, aankloppen, blijven roepen, blijven kloppen, blijven staan, het volhouden. En zie, de onwrikbaar gewaande macht komt toch in beweging. "Ik zal die weduwe toch maar recht verschaffen om niet langer geplaagd te worden door haar eindeloze bezoeken." De geweldloze houding van de weduwe blijkt zelfs een grotere, meer onweerstaanbare kracht, dan het brute geweld van wapens, massabetogingen, stakingen of het sluipende geweld van onrechtvaardige structuren. Want tegenover het niet aflatend, geweldloze aandringen, heeft de macht geen verweer. Zij is daar niet op berekend. De tactiek van de macht is die van hard tegen hard. Als de tactiek van zacht tegen hard wordt aangewend, wordt de macht in de war gebracht. De geweldloze acties van een Gandhi in India en van een Martin Luther King in de Verenigde Staten blijven daarvan de grote voorbeelden. Het volhardende, taaie geduld blijkt een kracht te zijn die de wereld misschien op een meer ingrijpende wijze verandert, dan het vierkante, niets ontziende optreden van hen, die de werkelijkheid naar hun hand willen zetten. Wie taaie geduld is, heeft de tijd als bondgenoot.

Jezus wil ons echter niet zozeer een les geven in menselijke wijsheid bij sociale conflicten. Hij wil ons vooral duidelijk maken hoe God is. Hij wil ons doen besluiten: "Als de rechter, die zich om God noch gebod bekommert, reeds toegeeft, als de onwillige macht reeds bewogen wordt door dat onvermoeibare aandringen van een machteloze, hoeveel te meer dan zal God bewogen worden, Hij, die, zoals wij weten, geen onbarmhartige rechter is, maar integendeel een welwillende kracht en een algoede Vader." Wij mogen er echt zeker van zijn dat Jezus' God niemand tevergeefs laat roepen en aankloppen. Bij de liefdevolle Vader hoeft niemand het spel te spelen van macht tegen macht. Wij mogen naar Hem toe gaan en Hem zeggen wat ons op het hart ligt. Wij mogen vragen wat wij verlangen. Hij zal ons verhoren. Maar opgepast. Altijd op Zijn wijze en op Zijn tijd en op voorwaarde dat wij met Hem meewerken. Wij durven maar iets vragen aan iemand die wij vertrouwen. Wij bidden

tot God en vragen Hem aandringend en herhaaldelijk, niet om te zagen of omdat wij menen dat Hij doof is of slaapt, maar door ons vertrouwen uit te drukken in onze Vader die ons Zijn liefde mag tonen, op Zijn wijze en op Zijn tijd. En wij mogen maar iets vragen aan God als wij ons terzelfder tijd ook engageren voor het goede dat wij vragen en willen helpen bij de opbouw van Zijn liefderijk. Op die manier mogen wij inderdaad God aandringend vragen en aanhoudend bidden.

Pater Frans s.j. naar Frans Cromphout sj, God is een verhaal, p. 46-47